

PROCHO vydává prochor

píše bohumír procházka

ROVINY

zvěsti z Jičína a okolí * <http://start.jicin.cz/prochoroviny/index.php> * 1. listopad 2007 č.11 / 07

Kartouza – věznice

Na konferenci, kterou uspořádalo jičínské muzeum spolu s Kabinetem historie a dokumentace vězeňské správy ve dnech 23. a 24. 10., bylo možno vysledovat tři složky. Byli tu vědci (kunsthistorici, historici), složka duchovní (nejvyšší hodnostáři královéhradecké diecéze, představitel karmelitánů a sestra boromejka) a lidé v uniformách (pracovníci vězeňské služby). Vlastně čtvrtou složkou byli politici, ale ti jsou nutní zejména k tomu, aby bylo pod čí patronací konferenci uspořádat a k pronášení zahajovacích řečí. Bývají vždy velmi zaneprázdnění, většina nevydržela ani do druhé přednášky.

Každá z citovaných složek je svérázná, svébytná. Patří k velkým zásluhám pořadatelů (Gottlieb, Klipcová a jejich spolupracovníci), že se podařilo tak různorodé lidi dát dohromady, lidsky, technicky a odborně sladit, aby výsledek se podařil.

První den byl věnován kartouze a byl zahájen přednáškou profesora Jamese Hogga z univerzity v Salzburgu. V průběhu dne zněla nejen slova o Valdštejnově nadání a založení kláštera, ale i o architektuře stavby, o životě v klášterní komunitě tu i ve světě, ale i o širších souvislostech klášterní existence až po jeho zrušení.

Celý druhý den byl věnován vězeňství a to nejen ve Valdicích. Přednášky chronologicky mapovaly jednotlivá období a dokazovaly, jak se politický systém promítal do organizace a praxe vězeňské služby. Škoda, že někteří přednášející nedodrželi stanovený časový rozsah a jejich následníci museli pak silně krátit o ochudit i nejzajímavější pasáže, zejména z novodobé historie věznice. I vzhledem k tomu, že sdělná hodnota jednotlivých referátů nebyla stejná, jeví se brzké vydání sborníku velmi potřebné.

Podrobná zpráva o konferenci je nad možností tohoto listu, a proto se omezíme jen na několik postřehů. Jedním z přínosů setkání byla možnost nahlédnout do života v klášteře. Nejde jen o denní režim plný odříkání, modliteb, rozjímání. Na obrázcích i ve slovech otce Brože z kláštera karmelitánů byla zřejmá ona obrovská síla přesvědčení, víry, která vede k dobrovolnému odříkání se světského života. Když sestra Frýdecká z Domova K. Boromejského mluvila o tom, jak zapojují vězeňkyně do práce v nemocnici a jaký to má vliv na změnu jejich životního postoje, dobře to ilustruje význam víry v životě současné společnosti. Až neuvěřitelná pro nezavěčeného zdá se skutečnost, že v minulosti i v mužských věznicích pracovaly sestry náboženských řádů. A že mnohé byly tu i ředitelkami.

Zajímavá byla konfrontace podmínek v jakých žili političtí vězni za první republiky a v období poúnorovém. Političtí vězni byli tenkrát drzeni odděleně, měli spoustu výhod (neomezené dopisování, delší vycházky, lepší stravu, pohodlnější ubytování a další). V době vlády komunistické strany byla tendence zařadit je mezi kriminální, ostatně i soudy snažili se jim dokázat kriminální činnost. Valdice, kde byl umučen čichošťský farář Toufar, vězněn Škutina, kde I. M. Jirous napsal část svých básní, pohádek i dopisy za které byl oceněn, jsou toho důkazem. Dá se říci, že se tu sešla vznešená společnost.

Ostatně i vzácný host konference, arcibiskup královéhradecký Karel Otčenášek tu strávil dva roky. Je úžasné s jakým nadhledem, ba vtípem dovede o tom dnes osmaosmdesátiletý církevní hodnostář vyprávět.

Pozoruhodné, jak myšlenky, které na konferenci zazněly v souvislosti s životem náboženských řádů jsou aktuální i pro současný život občanský. Mlčení. Naslouchání. To jsou přece ctnosti tolik potřebné pro naši současnost. Na druhou stranu – nebyly vztahy kupříkladu mezi Valdštejnem a některými řády bezproblémové. Politikařilo se i tenkrát. A výraz „nedodržování rozpočtové kázně“ platil už tenkrát.

Zajímavé bylo i konstatování, jak obtížné je dnes navázat na historické práce osobností Jakým byl Pekař, či Kalista. Období, které nastalo po jejich tvorbě bylo nazváno dobou Jiráskovou. Naopak současnou dobu charakterizoval pan arcibiskup Otčenášek jako atomizovanou. Že nám velmi chybí to, co nazval krásně česky spřátelování... .

Věru, rozličná společnost sešla se v jičínském Porotním sále. Novopacké Karmelitánské knihkupectví přivezlo k nabídce knížky které se týkaly projednávaných témat. Kuloáry zněly i večer. Mnoho bylo řečeno, hodně otázek i otevřeno. Konference se vydařila.

Omluva.

V říjnových Prochorovinách objevila se v článku Z tiskovky věta „Házená se hraje celý rok. Festival (JMP) trvá jen týden.“ Ten názor na tiskovce zazněl. Ale nevyslovil ho pan místostarosta Brykner. Omlouváme se za to, že jsme mu vložili do úst větu kterou neřekl.

Jak jsem byl vykázán

Okolo jednání města s firmou Global Resources, která chce „revitalizovat kasárna a přestavět hotel Start“, děje se spousta věcí, které vzbuzují podezření neseříznosti.

Dalším z kroků, je poslední jednání zastupitelů a firmy GR. Mělo být začátkem měsíce. Bylo posunuto na 22. 10. . Zdůvodnění bylo dvojí: 1, aby byl dostatek času na přípravu 2, že si to přála GR. Oba důvody bylo možné si na radnici vyslechnout.

Pan starosta nejdříve novináře pozval, pak své pozvání odvolal s odůvodněním, že si to nepřeje americká strana. Ale to odvolání neřekl všem.

V kritické pondělí bylo ve velké zasedačce jen tolik židlí, aby se vešli zastupitelé a zástupci GR. Ostatní židle byly uklizeny v šatně. Takže ani pracovníci radnice neměli kde sedět. Přišlo 6 novinářů a asi 8 občanů. Pan starosta požádal novináře a občany, aby opustili místnost. Zazněla slova, že je to pracovní jednání, že si musí některé věci ujasnit. A že o závěrech bude veřejnost informována. Zastupitel Jiříčka řekl, že máme na programu téma, které by veřejnost měla slyšet. Nastalo dohadování. Zástupce GR přes tlumočnicku vysvětlil, že se sešli, aby pracovali a ne aby byli neustále přerušováni tiskem. Vysvětlil, že pokud by se některé informace z jednání dostaly ven, mohla by to konkurence využít. Že jde o obchodní jednání, o pracovní schůzku. Zastupitel Vitvar upozornil, že jednání zastupitelstva je ze zákona veřejné. V odpovědi zaznělo, že tady se žádné závěry dělat nebudou. Na dotaz co se stane, když nezvaní neodejdou odpověděl starosta že se jednání neuskuteční. Atd. Pozvánka zněla „na setkání členů Zastupitelstva“. Ta, kterou jsem podepsanou starostou města měl ve schránce, byla bez jména adresáta.

V poněkud vypjaté atmosféře opustil místostarosta Brykner místnost. Šel pro policii, nebo se vyčůrat? Byl se přesvědčit, zda jsou strážníci na služebně, nebo v terénu. Na dotaz zda by připadalo v úvahu, že policie vstoupí do jednání, pan místostarosta uvádí, že by to teoreticky bylo možné, pokud by došlo k narušení veřejného pořádku.

Situace byla kuriozní, protože většina přítomných z obou stran byla v podobné situaci poprvé. Nikdo neměl žádné řešení připravené. Novináři i občané odešli. Měli zůstat? Dozrál čas k projevům občanské neposlušnosti?

Charakter je luxus, který si v jednadvacátém století vůbec nikdo nemůže dovolit. (Ladislav Štáidl)

Když vám dá někdo za večer sto tisíc eur, tak co byste ho neobjala. Vždyť je to všechno prolhaný. (Dagmar Pecková)

Jak se dělá divadlo

Když otevírala Radka Mizerová s Robertem Smolíkem svou zahradu pro jičínský kulturní život, bylo zřejmé, že sem lidé nebudou chodit za tuctovou kulturou. Že i když se svým programem přijedou „umělci odjinud“, nepřivezou běžné divadlo. To není nic proti kvalitnímu divadlu klasickému.

Prostě Robert a Radka zasvětili svůj dosavadní umělecký život alternativě. Své projekty, či projekty na kterých se podílejí, pečlivě propracovávají, byť se na první pohled zdá, že je v nich velké místo pro improvizaci. Je. Ale pro takovou, která vychází z přípravy, promyšlení záměru. Z poctivé snahy sdělit i běžné lidské pravdy, člověčí konání i osudy neobvyklým způsobem. Takovým, ve kterém je divák provokován k domýšlení, možná i k prvotní rozpačitosti, pro některé i k odsudku. Který se ale vzápětí obrací proti tomu divákovi, neboť jej nutí neustále se k shlédnutému vracet.

„Doufám, že nebudeš chtít, abych ti to divadlo vysvětloval,“ pravil Robert. A tím formuloval tvůrčí záměr svůj i svých přátel – spolupracovníků. Jedním s příznaků představení tu odehraných je skutečnost, že se na projektech scházel vždy nový tvůrčí tým. Ano, nastudování nového představení jmenuje se projekt, neboť scházejí se lidé za určitým záměrem, s cílem realizovat nějakou představu, která se při práci na projektu dotváří, někdy možná i zgruntu mění. Projekt pak měl by být i kýmsi finančně podpořen, neboť herci, režiséři, či scénografové mívají po představení hlad i žízeň. A nejen po představení. A takové projekty sice posouvají české divadlo, ale nebývají příliš výdělečné. Někdy vůbec.

Že se pozice herců, režisérů, scénografů, kostymérů často kumulují, prolínají, je jedním z příznaků divadla tohoto žánru. Divadlo určené pro vnitřní scénu se tu hraje venku. To je pro tvůrce problém, ale taky výzva... .

Na scéně u stolu sedí žena. Za stolem stojí žena. Která je živá? Která je dřevěná? Je to důležité?

Divadlo jmenuje se Vetřelec. V režii Jiřího Adámka, na scéně Roberta Smolíka, s loutkou v kostýmu Radky Mizerové hrála Kristýna Maděričová. Konalo se v Zahradě Pod Koštofránkem ve čtvrtek 4. října v 19:30. V programu se píše, že jde o scénickou kompozici na pomezí pohybového a loutkového divadla.

Je důležité a skvělé, že Jičín má už několik let další divadelní prostor. Možná prostor jen pro určitou kategorii diváků. A to vadí?

Jak se dělají noviny

názorně předvedl pan šéfredaktor Jičínského deníku. V úterý 9. října sešli se festivaloví vejboři a další lidé, aby zhodnotili průběh letošního ročníku festivalu Jičín město pohádky. Schůze začala po čtvrté hodině a skončila asi ve čtvrt na osm. Pan šéfredaktor Sál ve svém článku napsal: „Nebýt vystoupení ředitele KZMJ P. Nožičky odehrávalo by se vše v intencích povětšinou poplácávání se a děkování.“

Ano, P. Nožička předložil návrh, jak uvést v život opakovanou myšlenku, že pohádkový , či Valdštejnův Jičín by měl trvat po celý rok a každý týden by se mělo něco dít. Dobrá myšlenka, všichni ji podpořili. Není však jasné, co opravňuje pana Sála k větě o poplácávání a děkování. Na schůzi totiž nepobyl ani polovinu doby jejího trvání.

My se, pane šéfredaktore, už trochu vzájemně známe, my se nemusíme poplácávat, my víme svoje. A naše vidění je takové. Na schůzi dostal slovo téměř každý. My si umíme svoje věci povědět. Ředitelka Věra Rychterová důsledně četla všechny negativní reakce zvenčí. Žádná z písemných nezůstala bez odpovědi. Ale to jste vy už neslyšel. Nebo nechtěl slyšet? My tady na našem malém jičínském písčku nejsme zvyklí používat pro novináře tak silná slova, jako třeba pan Miloš Zeman (Novináři = hyeny). Ale to neznamená, že bychom neměli nepřesností, či vyložené nepravdy tolerovat. Někdy jde přímo o jedovatou slinu, že? Ale hlavně je třeba si uvědomit, jak nebezpečné je, když je velká novinářská moc soustředěna do rukou jednoho člověka. Ve slušné společnosti by tato moc měla jít ruku v ruce s jistými charakterovými vlastnostmi.

Já jsem špatný básník, ale nás špatných básníků je víc, my vás vždycky přehlasujeme
(Milan Kundera v divadelní hře Jakub a jeho pán)

Každý blbec

dnes má fotoaparát. Což by tolik nevadilo, pokud si fotí pro sebe. V naší člověčí nátuře je ale i touha předvádět se. A tak velmi mnozí majitelé levných digitálů pojalí nesebekritickou touhu vystavovat. Tak nějak patrně vznikla výstava 47 fotek na chodbě jičínského K klubu, nazvaná FOTO PROCHOROVINY. Jde o černobílé obrázky z kulturního dění v Jičíně a okolí v posledních letech. To, co autor nazývá fotografie, jsou často neostře momentky postrádající elementární zásady pravidel kompozice. Kdo chce vidět, jak fotografie vypadat nemá, vstupte. ostatní tam ani nechoďte.

Designér, designéri

Pan Svatopluk Král je velký člověk: Sako mu moc nepadne, vypadá jako by ho měl po menším bratrovi. Nějakou tu výstředností si může dovolit. Jednak je mu podle občanky přes osmdesát a je designér. Podle elánu, nápadů a práce mu těch osmdesát nemůže být. A designérem je přes hračky a ne přes saka. Vymyšlené hračky jsou jen pěkné, ale i rozličně pohyblivé a ozvučené. Jejich výstava Ukaž co umíš! trvala v Regionálním muzeu a galerii dlouho, dlouho.

Ale nebyla to obyčejná výstava, byla spojená s dílnou, ve které návštěvníci vymýšleli a sestavovali ze dřeva svoje hračky. Vymysleli jich 515. Pak přijel pan Král, aby vybral třicet nejlepších pro dobročinnou dražbu. Což byl těžký oříšek. A tak pozvali třídu a vybíraly děti.

Dražba se konala 14. 9. 2007. Ze sedmasedmdesáti pozvaných zástupců města, podnikatelů, živnostníků a dalších vlivných a bohatých lidí přišli dva. Celkem bylo na dražbě 17 lidí, většinou přátel fandů a pořadatelů.

Bylo vydraženo 25 předmětů a získána částka 2 500 korun, která byla předána Ústavu sociální péče pro mentálně postižené občany ve Skřivanech.

Komentář? Je nějaký třeba?

literární **PROCHOROVINY** příloha

Kousky z deníku

01 10 2007

Končí Ščigolova výstava v galerii ve Vokšicích. Michail současně vystavoval na Slovensku v Medzilaborcích v muzeu Andy Warhola a ve vesničce, která má opravdu jen pár obyvatel za Jičínem. Na Slovensku dostal výroční cenu Andy Warhola. Ve Vokšicích je galerie J. B. Spektrum v místech, kde bývaly krávy. V té době byl ještě Michail na Ukrajině architektem. Dnes je českým malířem.

Pan Bucek mne pozval, protože obrazy se budou brzo sundávat. Chodím si sám v rozlehlých sálech a zírám, jak se člověk – malíř mění. Nejstarší vystavené obrazy, tuším z roku 1968, připomínají kubismus. V těch dnešních je ona zakroucená životní spirála, často kůň, občas labuť. Proč malíři tak často labuť?

Josef Bucek nevtíravě mlčí, pak pouští hudbu. Šansony zní právě v době, kdy prohlížím architekturu připomínající Paříž. Všechno, všechno je propojené.

Pan galerista mluví o „svém at'asu“ a vede mne tam. Zírám. To je zároveň svářecská dílna s několika svěráky a zároveň úžasná instalace úžasnej věcí. Vedle rozličných svařenců, kterým se v kumštu říká objekty, jsou tu obrazy na skle. Obraz – barevné skvrny - má také nějaké pojmenování, které jsem zapomněl. Prý je to americká manýra. A tohle všechno před zajímavě tónovanými stěnami. Vzorný pořádek, jako ke kolaudaci. Náhdera.

V zámku dávám do kaslínu noviny a pomalu si šlapu domů. Přemejšlím, jak kumšt formuje nejn diváky, ale co dělá i s lidmi, kteří ho vytváří.

02 10 2007

Vladimír křtí knížku o Doře Němcové. Vlastně – nekrť. Kolíbka tu je, ale pan autor ten tyátr s polejváním knížky odmítl. Místo toho vypráví, jak bádá. Vypráví věcně, skromně, přesně ví, co chce říct a taky to říká. Není tu ani ukecanost, ani se nevytahuje. Čas běží a lidé ani nevnímají jak. Eva Kordová čte některé dopisy Dory a matky Boženy, hoši Fišerovi hrají na piano.

Nejde jen o poněkud svéráznou dámu, která prošla životem bez partnera. Jde i o dobu, ve které žila. Industriální učitelky se tenkrát nesměly vdávat. A přesto Ta osamělá dáma porodila syna. Tajně, tak tajně, že i renomovaní badatelé to nevěděli. Vladimír líčí, jak pátral. Našla se totiž pozvánka, kterou Dora Němcová zvala Vojtu Náprstka na křtiny. Pak šel badatel do matrik. Vylučovacím způsobem dostal se až k datu narození i úmrtí. Tehdá choroby zle kosily zejména mladé.

Na jednom příkladu Ukazuje Vladimír, jak úžasné dobrodružství je ta literární věda. A jaké potěšení dovede přinést těm, kdož jsou ochotni obětovat čas i peníze a jezdit po archivech.

03 10 2007

Ještě ani na říjnových Prochorovinách neoschla tiskařská čerň a už mám od Honzy Havrána z Austrálie reakci, že Pelíšek není ani tak socha, jako spíš totem. A rozlišuje slova maurský a maorský (vliv na totem). Něco o tom ví, Honzův cestovní seznam čítá víc než 50 zemí. A Nový Zéland, kde autor Pelíška J. Rampas sbíral inspiraci, je od Austrálie kousek.

Přináší ten internet úžasné možnosti. Kromě dětské pornografie, o které se teď mluví, i mnoho pozitivního.

05 10 2007

Na rautu havlíckobrodského knižního veletrhu jako každý rok jsem se opět přežral. Navzdory tomu že jsem se téměř celý den postil. Byly ty zákusky docela malé. Ale sladké a mnoho, mnoho. A tak jsem pojmul potřebu tu přežranost si zasloužit. Pochválil jsem příjemné paní starostce veletrhu a ona pochválila Markétu (Hejkalovou) a já se připojil právem. Pozoruhodné je, že paní ředitelka knižního veletrhu je vnučkou spisovatele Františka Křeliny, který leží na velišském hřbitově.

Pak jsme si povídali jak při senátorském klání, ona prohrála s Petrem Pithartem o pár desítek hlasů. Bylo vidět, že jedno jí to není, ale život jde dál.

Pak jsem si šel sednout k jedné pěkné holce, ale ten starý pán vedle byl nejspíš její manžel. Tak jsem otevřel problém, jak přijeli pro Havličku v noci a on měl omezený čas, aby se sbalil. Pán pravil, že to sbalení problém nebyl, lidé tehdá neměli tolik věcí jako my. Problém byl rozloučení s rodinou. Byl to zasvěcený pán. Ta holka neříkala nic, jen byla stále půvabná. Na rautu byl jsem jediný v páskových sandálech a bílých mafiánských ponožkách. Cestou na nocleh představoval jsem si, jak některým těm kravatářům v parádních botách smrdějí nohy.

06 10 2007

Český malíř Jan Zrzavý měl takový malý notýsek a tam si 19. 8. 1965 poznamenal nákup: vejce, chléb, magi, masox, jablka, rozinky. Byly u toho i ceny. Nad tím notýskem visela jedna z Kleopater a U nás v Okrouhlici. Český malíř, jehož obrazy jsou dnes pojišťovány na miliony, žil věru skromně. Jen jednou bylo v notýsku, že si koupil rybu. Velkou část života hledal klid. Na MNV Okrouhlice napsal dopis, byla tam věta: „Dávno již toužím žít a pracovat v Okrouhlici.“ A vysvětloval, že by ho tam tolik lidí nerušilo, jako ve Praze. On byl takový nesmírně důkladný člověk a silně sebekritický.

Nahoře v Havličkově domě je výstava fotografií Daniela Reynka. Takové jakoby průhledy oknem složené ze dvou diapositivů. To se nedá popsat. Snad jen, že barvy a tvary moc připomínají obrázky jeho otce Bohuslava. Krása. Je tam popsán i fotoaparát BOX TENGOR. To byla taková moc jednoduchá krabička, zažil jsem ji. Vida, další potvrzení, že vůbec nejde o drahou techniku ani drahé živobytí.

07 10 2007

Kuropění, možná předkuropění. Probouzí mne rámus pod okny. Rámus nekultivovaný. Je to i syndrom současné doby. Za „starých dobrých časů“ bývaly ty pozdní návraty z hospod lepší. Po určitém počtu piv dokázal i absolutní nemuzikant zpívat druhý hlas. A když bývala dobrá parta, jistě se našlo i několik hlasů prvních. Prostě daly se ty zpěvné návraty z hospod poslouchat.

Nedovedu si představit, co bude, až nynější děti budou o našich časech říkat, že to byly „staré dobré časy“.

Třeba ... třeba pak už nebudou ani ty hospody. Nespíc, zas už bohužel přemejšším. Napadá mne, že ty holce, co se mi včera ve vlaku líbila, měl jsem přímo říct: „Pojďme spolu mluvit.“ Vzhledem k tomu, že jsem nenašel odvahu, odjela kamsi na Prahu jen s náznakem úsměvu. Ale možná, že je to dobře, že jsem ji neoslovil. Takhle si můžu alespoň namlouvat, jak bychom si spolu pěkně popovídali, kdyby

11 10 2007

Poslouchám Hanu Kofránkovou, jak čte na Vltavě z deníků Politkovské. Kupříkladu o jednom ochránci lidských práv, jak byl zavražděn. Tušila ta paní novinářka, že i jí se něco podobného může stát? Počítala s tím? Bože, jak směšné jsou naše šarvátky třeba tady na jičínském písečku proti neomezenému vládnutí Putina. Ale ještě horší snad je ta lhostejnost lidí. Ta jejich pohodlnost. Však on to někdo zařídí. Co? My si tu vůbec nedovedeme představit jejich mentalitu. Návyk na samoděržaví. Neschopnost alespoň trochu demokratického přístupu.

12 10 2007

Šlapu z Pecky zpět do Jičína. Za Bělohradem trochu mrholí, jedu trochu do kopce a je trochu protivítr. V otevřené brašničce na řídkách mám rádio. Hana Kofránková čte z deníku Anny Politkovské. Rádio vyskakuje, chrastí. Když jede okolo auto, není nic slyšet, musím si domýšlet. Úžasná ženská, úžasná novinářka. Co my víme o statečnosti? Co víme o dnešním Rusku? Jak spěje k novému samoděržaví. Pro mnohé je lepší, že nevíme. Nheceme vědět. Lhostejnost. Pohodlnost. .

Ve dvanáct navazují zprávy, ještě nechávám rádio puštěné. Pro ten kontrast. Ve Francii odhalili tvůrce dětské pornografie. V Rusku zabíjejí lidi. Ty nejlepší.

16 10 2007

Mít knížky, které se nevejdou do knihovny, v krabicích. Ty banánové se dají rovnat nad sebe, dovedou udělat i dost vysoký komín. Takže docela skladné. Ale když potřebuje člověk něco z té spodní, musí se všechny

odrovnat. Při odrovnávání nelze nezavádit pohledem. Při zavadění nelze odolat. Vezmu do ruky, zalistuju, chvíli čtu. Pak pohled na další a další knížky Tuhle jsem ještě ..., tady, jééé... . Knížky ale dovedou svádět.

17 10 2007

Hradištko. Ves jak má být: kostel na kopci, okolo hřbitov, vedle škola, fara. Nemnoho domů. Fara malá, byla to asi chudá farnost. Nad vchodem do školy nápis, který je moudrem i pravopisným cvičením: „Umění nad jmění.“

Chce se říct – škoda, že ves minulosti. Domy opuštěné, možná o víkendu přijedou chalupáři. Škola i fara zůstává prázdná. V slunečním ránu přichází myšlenka, co všechno by tu mohlo být. Naši předkové věděli, jak uspořádat život – kde je autorita největší a co k životu nejdůležitější. Ona současná prázdnota je metaforou – všechno je dnes jinak.

Márnice se opravuje. Ano, tu potřebujeme a budeme potřebovat. Tahle jistota nám zůstala.

18 10 2007

Potkal jsem se s J. Začal mi vykládat, kdo byl na seznamu spolupracovníků StB. O některých jsem to nevěděl, s některými občas mluvím, někteří jsou umřelí. Mluvil pořád i když jsem odcházel (měl jsem už být jinde), šel za mnou. V lidech to moc zůstalo. Možná jen v některých. V těch, kteří trpí pocitem zneuznání. A tímhle se to snaží léčit. Nebo spíš tišit bolest? Bolest ve které si trochu i libují? Není pozdě pokoušet se teď o jakousi spravedlnost? Kdo ví, zda je to touha po spravedlnosti.

Docela mi vyhovovalo, že jsem odjížděl do mrholení, do mlhy. Ale nevím, jestli se to dá spláchnout.

27 10 2007

Tereza, teď už paní doktorka Tereza (obhájila doktorát), hovoří v Porotním sále o židovské mystice. Místnost je dekorována v oranžové barvě – barvě Ducha svatého. Letošní, už sedmý ročník Ekumenického festivalu obešel se ve své přednáškové části bez pozvaných hostů. V sále sedí 14 posluchačů. Tereza umí mluvit, umí zajímavě, na konci čte pohádku.

Laik, člověk bible neznalý, mnohému nerozumí. Nemůže za to Tereza. Bibli známe málokdo. Jakož i další duchovní díla. My starší uměli jsme odříkat ti zdroje a tři součásti marxismu. Tam jsem, bohužel, mnozí skončili. Je to pohodlnější. Takže ty tři nebo čtyři stupně, které jsou mezi zemí a tím nahoře, rovnáme si v hlavě každý po svém, či většinou nerovnáme. A nedochází nám, že vůbec nemusí jít o náboženství.

To je dobře, že David a jeho přátelé z Ekumenického společenství Zebín tenhle festival pořádají. Je dobře, že každý rok je v programu vylezení na Zebín ke kapli sv. Maří z Magdaly. Pro připomenutí té výšky, pro ten rozhled, kterého se ve své lenosti zříkáme.

Tereza řekla: Chodit v neděli do kostela a celý týden žít špatně, nemá význam.

28 10 2007

Slovo boží je slyšet až u Valdické brány. Kázání zaujme, vstoupím. „Jak si kdo představujeme Boha?“, klade pan farář řečnickou otázku a sám na ní odpovídá tak, jak prý to slyšel ve Slezsku: „Bůh je sklerotický stařec. Když chce celý rok od Ježíška lyže, stejně zase dostanu ponožky. Zapomene to. A místo aby mne dokopal k pořádku, neudělá to, protože mne nedohoní. Starý, sklerotický stařec.“

Pak zpívá pan farář litanie. Má krásný hlas.

Káčenka

- Probírali jsme zahradu, radovali se, že je zoráno a chtěli vědět, jak je na tom strejda. Káča řekla: „No, má zvoráno, ale voral nohou, co se takhle šlape.“ Takhle nám dítě sdělilo, že strejdovi nepřišel traktor ani malý, ani velký, strejda ryl. To slovo asi Káča nezná, a proto si nádherně vypomohla. Dětská čeština je úžasná. Dětská vynalézavost záviděníhodná. Oni si poradí v mnoha situacích. Kdo ví, možná by ani nepotřebovali nějakou angličtinu. Však se taky v mateřských školách žádné jazyky neučí.

- Na dětské hřiště (pořízené nákladem téměř milion péčí současné jičínské radnice dle norem EU) přišel Víťa. Měl, tuším, roztrhané kalhoty na levém koleně a mírně přidržený výraz. Od té doby jsme pro Káču přestali existovat. Víťa nebyl zas o tolik starší, ale o hodně vyšší. Je-li potřeba, Káča umí hlavu zaklonit. Co si ti dva povídali, nebylo slyšet, ale když mluvil Víťa, Káča nábožně poslouchala, když mluvila Káča, tak se určitě vytahovala. Lezli po takové té lanové pyramidě a Káča byla v takové výšce, kam si zatím nikdy netroufla.

Pak jsme řekli, že jdeme na zmrzlinu a Káča řekla, že Víťaji jenom vanilkovou. Tak měl vanilkovou, i když nám vlastně ani nebyl představen. Ale trika si pokapali oba.

- U čaje Káča vyprávěla, jak jim utekly želvy. Jak rafinovaně přelezly skleněnou stěnu, hledaly po bytě, pak si udělaly své hnízdo pod postelí, jak je všichni hledali. Že se jim pak zpátky do akvária nechtělo Jistě to byla událost v životě rodiny. Toliko, že se nestala. Káča si každé slovo vymyslela. Ale příběh byl to pěkný. Soudím, že mnozí bychom takový nedali dohromady.

Jak by to bylo krásné, kdybychom žili ve světě, který si vymyslíme. Ne, ještě lépe – který nám vymyslí naše děti. Ty úplně malé.

- Káča při obouvání překříží nohy a zabaví obouvače. Pak se náramně těší tím, že má „kozí nohy“ – boty obuté obráceně. Blbě vtipy. Opravdu blbě? Nevím zda originální, ale zajisté přirozené. Lepší, než jakými nás zásobují televizní baviči a i naši politici.

Dvě vernisáže

Pavλίna Gardianová

Sobota 27. 10. V zámecké galerii pohybují se dvě dámy v černém. Starší má šaty komplikovanějšího střihu, asi dle pražské módy, a úsměv Tornádo Lou, kterým stále okouzluje. Nesluší se říkat, že už desítky let. Mladší má

šaty jednoduché, dobře padnoucí. Květa Fialová zahájila výstavu Pavlína Gardianové s tím, že ji vůbec nezná. Pavlína Gardianová přijímala květiny, usmívala se a v řeči byla velmi stručná. Malířka, která vystudovala teologii. Proč? „Líp se tvoří, když člověk o tom něco ví.“ O čem? Na tu otázku odpovídá už název výstavy: Řeč mé duše. Ženy. Z mnoha úhlů, z mnoha pohledů. Většinou akty. Pokud je na obrazech muž, tedy je ženou přiveden. Jako mileneček. „Ženské tělo je přece krásné,“ vysvětluje paní malířka. Mluví o křivkách, které na chlapovi nenachází. Však pozor, nejen tělo je projevem duše. Židovka, Pierot, Bolest, Židle Vladimíra Komárka, Havran. Musí být mnoho útoků, na malířčinu duši. A ona, sloužíc kumštu, ty podněty zachycuje. Studie o našem světě? Ano. Krásné obrazy nutící k zamyšlení? Taky. Prostě: řeč její duše.

Inna Kolomijec

Neděle 28. 10. Svou šestou výstavou vstoupila vokšická galerie J. B. Spektrum na mezinárodní půdu. Sochařka Kolomijec dosáhla na rodné Ukrajině titulu zasloužilý umělec, i když její plastiky nebyly poplatné době. Věčným tématem pro ni byli její kolegové umělci. Svůj hold neskládala jim jen skrze obvyklé portréty. Picasa vzývala svou svéráznou Guernikou, za Malevičem jsou jakoby plátna inspirovaná jeho dílem. Z každé své cesty (Japonsko, Uzbekistán, Španělsko) přivázela si mnoho námětů.

Zajímavá je sama cesta, která se drobné plastiky i větší dřevořezy do Vokšic dostaly. Dílo zesnulé sochařky vystřídalo obrazy Michaila Ščigola. Ten je zetěm sochařčiným, a tak je v bývalém vokšickém kravině zdůrazněna kyjevská kontinuita.

V předním sále galerie je 11 Ščigolových obrazů se stejným námětem – pařížský chrám Matky Boží. Z různých pohledů, v rozličných odstínech. Dva týdny strávil mistr ve francouzské metropoli a přivezl odtud 11 obrazů. Jak lze dosáhnout takového výkonu? „Ráno přijdu a dokud nedomaluju, tak neodejdu.“ Že se v průběhu dne mění světlo? „Jistě. Rozhodující je začátek, když se obraz dostane do mé hlavy.“

Je skvělé, že pan galerista a kurátor Josef Buček se všemi, kdo se o výstavu postarali, takhle skvěle oslavili osmadvacátý říjen

Pro vzpomínku na nezapomenutelného jičínského občana Josefa Štefana Kubína rozhodli jsme se již dvanáctým rokem udělit

Jivínského Štefana

za pozoruhodný kulturní počín roku 2007 a za dlouholetou kulturní činnost

Nechceme, aby žádné z bohubilých konání zůstalo nepovšimnuto. Rádi pozveme všechny navržené k popovídání, rádi všem poděkujeme. Těšíme se, že čtenáři naší výzvy zavzpomínají na to, co hezkého se v roce 2007 v kultuře na okrese událo a přispějí k nominaci. Návrh na Štefana může provést každý, stačí uvést jméno a adresu nominovaného (jednotlivce či skupiny) a stručné zdůvodnění, jméno a adresu navrhovatele. Své návrhy zasílejte do 31.12.2007 na adresu koordinátora Štefanské komise Bohumíra Procházky, Sokolovská 367, Jičín. E mail : prochor.jc@tiscali.cz, tel. 493 523 492 V nominaci je třeba uvést, zda se jedná o dlouhodobé zásluhy (za nejméně 5 let činnosti), nebo kulturní počín za rok 2007

Štefanská komise & Nadační fond Jičín město pohádky & Knihovna Václava Čtvrťka Jičín

Prochoroviny

kulturní (skoro) měsíčník

založeno roku 1998

Vydává B. Procházka, Sokolovská 367, Jičín

tel. 493 523 492.

Evidenční číslo MK ČR E 13158

email: prochor.jc@tiscali.cz

Noviny vznikly s laskavou pomocí

APEL s. r. o. Jičín,

GENERALI POJIŠŤOVNA a. s.

Denisova č. 504 Jičín

tel, fax 493 523 024